

Samling af Afgørelser

Sag C-174/15

**Vereniging Openbare Bibliotheken
mod
Stichting Leenrecht**

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Rechtbank Den Haag)

»Præjudiciel forelæggelse – ophavsret og beslægtede rettigheder – udlejnings- og udlånsrettigheder i forbindelse med beskyttede værker – direktiv 2006/115/EF – artikel 1, stk. 1 – udlån af eksemplarer af værker – artikel 2, stk. 1 – udlån af værker – udlån af en bog i digital form – offentlige biblioteker«

Sammendrag – Domstolens dom (Tredje Afdeling) af 10. november 2016

1. *Tilnærmelse af lovgivningerne – ophavsret og beslægtede rettigheder – direktiv 2006/115 – udlejnings- og udlånsrettigheder i forbindelse med beskyttede værker – udlån – begreb – download af et eksemplar af en bog i digital form fra et offentligt biblioteks server – omfattet*

[Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/115, fjerde betragtning og art. 1, stk. 1, art. 2, stk. 1, litra b), samt art. 6, stk. 1]

2. *Tilnærmelse af lovgivningerne – ophavsret og beslægtede rettigheder – direktiv 2006/115 – udlejnings- og udlånsrettigheder i forbindelse med beskyttede værker – eneretten til offentligt udlån – undtagelsesmulighed – offentlige bibliotekers tilrådighedsstillelse af eksemplarer af bøger i digital form – national ordning, hvorefter anvendelsen af undtagelsen er betinget af, at de nævnte eksemplarer er blevet bragt i omsætning i Unionen af indehaveren af retten til spredning til almenheden – lovlige*

(Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29, art. 4, stk. 2, og 2006/115, art. 6, stk. 1)

3. *Tilnærmelse af lovgivningerne – ophavsret og beslægtede rettigheder – direktiv 2006/115 – udlejnings- og udlånsrettigheder i forbindelse med beskyttede værker – eneretten til offentligt udlån – undtagelsesmulighed – offentlige bibliotekers tilrådighedsstillelse af eksemplarer af bøger i digital form – national lovgivning, der gør det muligt at anvende undtagelsen på eksemplarer erhvervet fra ulovlige kilder – ikke tilladt*

(Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/115, anden betragtning og art. 6, stk. 1)

1. Artikel 1, stk. 1, artikel 2, stk. 1, litra b), og artikel 6, stk. 1, i direktiv 2006/115 om udlejnings- og udlånsrettigheder samt om visse andre ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med intellektuel ejendomsret skal fortolkes således, at begrebet »udlån« som omhandlet i disse artikler omfatter udlån af et eksemplar af en bog i digital form, når dette udlån foretages, ved at dette eksemplar placeres på et offentligt biblioteks server, og ved at det gøres muligt for en bruger at gengive det nævnte

eksemplar ved at downloade det til sin egen computer, idet der i udlånsperioden kun kan downloades et enkelt eksemplar, og idet det eksemplar, som den pågældende bruger har downloadet, ikke længere kan anvendes af vedkommende efter udløbet af denne periode.

Begrebet »udlejning« i artikel 2, stk. 1, litra a), i direktiv 2006/115 skal nemlig forstås således, at det udelukkende vedrører materielle frembringelser, og begrebet »eksemplar« i direktivets artikel 1, stk. 1, skal forstås således, at det – for så vidt angår udlejning – udelukkende vedrører eksemplarer, der er fastholdt i en fysisk form. Selv om immaterielle frembringelser og ikke-fastholdte eksemplarer såsom digitale eksemplarer skal udelukkes fra den udlejningsret, der er fastlagt i direktiv 2006/115 for ikke at tilsidesætte fælleserklæringen, der er knyttet som bilag til Verdensorganisationen for Intellectuel Ejendomsrets traktat om ophavsret, er hverken traktaten eller fælleserklæringen til hinder for, at begrebet »udlån« af værker som omhandlet i direktivet i givet fald fortolkes således, at det ligeledes omfatter visse udlån, der foretages digitalt. I denne forbindelse foreligger der ikke nogen afgørende begrundelse for i alle tilfælde at udelukke udlån af digitale eksemplarer og immaterielle frembringelser fra anvendelsesområdet for direktiv 2006/115.

En sådan konklusion støttes i øvrigt af det formål, der forfølges med direktiv 2006/115. I fjerde betragtning til direktivet anføres nemlig bl.a., at den beskyttelse, som ophavsretten yder, bør tilpasses den nye økonomiske situation, såsom nye former for udnyttelse. Udlån, der foretages digitalt, hører utvivlsomt til disse nye former for udnyttelse, og gør det følgelig nødvendigt at tilpasse ophavsretten til den nye økonomiske situation. Derudover ville en fuldstændig udelukkelse af udlån, der foretages digitalt, fra anvendelsesområdet for direktiv 2006/115 gå imod det generelle princip om et højt beskyttelsesniveau for ophavsmænd.

(jf. præmis 35, 39, 44-46 og 54 samt domskonkl. 1)

2. EU-retten og bl.a. artikel 6 i direktiv 2006/115 om udlejnings- og udlånsrettigheder samt om visse andre ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med intellektuel ejendomsret skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for, at en medlemsstat gør anvendelsen af artikel 6, stk. 1, i direktiv 2006/115 betinget af, at eksemplaret af en bog i digital form, som et offentligt bibliotek har stillet til rådighed, er blevet bragt i omsætning ved et første salg eller anden overdragelse af ejendomsret i Unionen af indehaveren af retten til spredning til almenheden eller med dennes samtykke som omhandlet i artikel 4, stk. 2, i direktiv 2001/29 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet.

Artikel 6, stk. 1, i direktiv 2006/115, sammenholdt med 14. betragtning til direktivet, hvori det anføres, at det er nødvendigt at beskytte ophavsmænds rettigheder i forbindelse med offentligt udlån, såvel som i betragtning af de krav, der følger af det almindelige princip om et højt beskyttelsesniveau for ophavsmænd, skal nemlig alene anses for at fastsætte et minimumsniveau for beskyttelse af ophavsmænd, der kræves i forbindelse med anvendelsen af undtagelsen om offentligt udlån. Heraf følger, at medlemsstaterne ikke må forhindres i efter omstændighederne at fastsætte yderligere betingelser, der kan forbedre beskyttelsen af ophavsretten ud over, hvad der udtrykkeligt er fastsat i den nævnte bestemmelse.

(jf. præmis 61 og 65 samt domskonkl. 2)

3. Artikel 6, stk. 1, i direktiv 2006/115 om udlejnings- og udlånsrettigheder samt om visse andre ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med intellektuel ejendomsret skal fortolkes således, at den er til hinder for, at den undtagelse for så vidt angår retten til offentligt udlån, som den fastsætter, finder anvendelse i forhold til et offentligt biblioteks tilrådighedsstillelse af et eksemplar af en bog i digital form, hvis eksemplaret er erhvervet fra en ulovlig kilde.

Selv om den nævnte bestemmelse nemlig ikke udtrykkeligt fastsætter noget krav om, at det eksemplar, der stilles til rådighed af et offentligt bibliotek, hidrører fra en lovlig kilde, er et af formålene med dette direktiv ikke desto mindre at bekæmpe piratvirksomhed, hvilket fremgår af anden betragtning hertil. Imidlertid ville en accept af, at et af et offentligt bibliotek udlånt eksemplar kunne være erhvervet fra en ulovlig kilde, indebære en tolerance af eller endog en tilskyndelse til omsætningen af forfalskede værker eller piratkopier og ville således være direkte i strid med dette formål.

(jf. præmis 67, 68 og 72 samt domskonkl. 3)